Hirohito, Hiroshima en Thanatos.

Beste leden van OCC Knokke,

Een woordje uitleg over de lezing 'Hirohito, Hiroshima en Thanatos'. Tijdens de vergadering van 15 november mag ik samen met u twee bijzondere experimenten doen. Eerst zal ik pogen het hele gezelschap over te hevelen naar Tokyo op datum van 27 september 1945. Meestal lukt dat, maar er kan natuurlijk altijd iets mislopen. Het tweede experiment is een lezing houden met twee acteurs: naast mezelf, zal ook een collega aanwezig zijn die u, veel beter dan ik dat kan, de fysische effecten van de atoombom op Hiroshima zal laten voelen.

Maar eerst een beetje duiding: het eerste gedocumenteerde, maar uiteraard onbegrepen contact van de mensheid met radioactieve producten dateert van het jaar 1500 in Joachimsthal (West Tsjechië). Gaandeweg is dit onderwerp in loop van de geschiedenis belangrijker geworden (zie tijdslijn hierbij).

Inderdaad, tot op vandaag (en in de toekomst zeker ook) zijn onderwerpen als nucleaire wapens en kernreactoren niet uit de media en de belangstelling weg te denken.

Het voornaamste jaar hierbij was zeker 1945: toen werd in een woestijn in New Mexico (VSA) de eerste atoombom op basis van plutonium uitgetest, en drie weken later werden Hiroshima door een uraniumbom en Nagasaki door een plutoniumbom vernietigd. Elk jaar herdenken miljoenen Japanners, en de hele wereld met hen, deze feiten.

Het bombardement op Hiroshima was een kantelmoment in de menselijke geschiedenis: voor het eerst werd een atoomwapen gebruikt in oorlogsomstandigheden

Bijna iedereen heeft weet van deze bombardementen, maar slechts weinig mensen kennen meer details. Welke situaties hadden hiertoe geleid? Hoe was dit bombardement precies gepland en hoe verliep het? Wie zaten in het bomvliegtuig? Wat waren de medische en sociale gevolgen ervan, en hoe gingen de Japanners en de Amerikanen tijdens de bezetting van Japan, ermee om? Wat zijn de 'hibakusha'? Waarom was het na de oorlog verboden om over de stralingseffecten te rapporteren? Waarom moest keizer Hirohito niet voor het oorlogstribunaal van Tokyo verschijnen?

Na de vernietiging van Hiroshima, vergaderde Stalin met zijn generaals in zijn datsja in Koentsevo. Zijn dochter Svetlana Alliloejeva poogde haar vaders aandacht tevergeefs op zijn eerste kleinzoon, die hij nog niet gezien had, te vestigen. Maar hij bonsde met zijn vuist op tafel, en riep: "БЕЗ АТОМНОЙ БОМБЫ Я МОГ ЗАХВАТИТЬ БОЛЬШЕ СТРАН ЭВРОПЫ" (zonder die atoombom had ik veel meer van Europa kunnen nemen). En dit is misschien één van de weinige voordelen van het kernmonopolie van de VSA onmiddellijk na de oorlog. "Elk nadeel hep zijn voordeel" hep eens een beroemd filosoof gezegd.

De lezing duurt normaal meer dan twee uur, maar ik heb de belangrijkste punten voor deze lezing uitgekozen om ze met u te delen, zodat één uur zou moeten volstaan.

Om ons in Japanse stemming te brengen laat ik bij het binnenkomen Japanse traditionele shakuhachi muziek (17de eeuw) horen.

Tot op 15 november,

Hubert Creyf